

ת"פ 32698/11/15 - מדינת ישראל נגד נתן מזרחי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 32698-11-15 מדינת ישראל נ' מזרחי

בפני כב' השופטת ג'ויה סקפה שפירא

המאשימה

נגד

הנאשם

ב"כ המאשימה: גב' עופרי מלצר, מתמחה

ב"כ הנאשם: עו"ד יאיר קורן

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירה של גניבה בידי עובד.

הנאשם עבד כנהג תפעול במוסד אקדמי במשך כשנתיים. במסגרת תפקידו נדרש הנאשם לבצע שליחויות לשם הפקדה בחשבון הבנק של המוסד של כספים שהתקבלו מסטודנטים או מגורמים אחרים, בהמחאות או במזומן. הכספים וההמחאות שיועדו להפקדה נמסרו לנאשם על ידי מנהלת החשבונות של המוסד בתוך מעטפות סגורות, ועל הנאשם היה להפקידם בבנק ולהחזיר למנהלת החשבונות טופס אישור הפקדה חתום על ידי הבנק. מחודש ינואר 2011, הפסיק הנאשם להפקיד את הכספים שניתנו לו ונטל חלק מהפקדות המזומנים לשימוש. כאשר התבקש להמציא את טפסי אישורי הפקדת המזומנים חתומים על ידי הבנק, נהג להתחמק בתירוצים שונים ולא המציא את הטפסים כלל. סכום הגניבה מוערך בעשרות רבות של אלפי שקלים.

2. הצדדים הציגו הסדר דיוני, לפיו כתב האישום תוקן והוסכם כי הנאשם יודה בעובדותיו ויורשע. עוד הוסכם, כי הנאשם יישלח לשירות המבחן על מנת שיוכן בעניינו תסקיר, שיבחן, בין היתר, את שאלת ביטול ההרשעה. לבסוף הוסכם, כי הצדדים יהיו חופשיים בטיעוניהם הן לעניין ההרשעה, הן לעניין העונש.

3. תסקיר שירות מבחן מיום 6.7.17 מלמד כי הנאשם נשוי ואב לארבעה ילדים בגילאי 12-25, אינו עובד מאז פיטוריו בגלל ביצוע העבירות ומתקיים מקצבת נכות של הביטוח הלאומי. הנאשם תיאר משפחה המקיימת אורח חיים נורמטיבי, אשתו עובדת וילדיו משולבים בעבודה, לימודים ובצבא. מנגד, הנאשם עצמו סובל מבעיות רפואיות וגם מצבו הנפשי והתפקודי ירודים, הוא אובחן כסובל מדיכאון ונטל תרופות. בהמלצת שירות המבחן פנה הנאשם לטיפול פסיכיאטרי. הנאשם מוכר לשירות המבחן מתיק אלימות קודם שהסתיים ללא הרשעה, ואולם הוא התקשה לבצע את עונש השירות לתועלת הציבור שנגזר עליו, הצו בוטל ותחתיו נגזר על הנאשם קנס. הנאשם קיבל אחריות על המעשים ונימק אותם בצורך הישרדותי. לדבריו, נקלע לחובות ולוה כספים בשוק האפור מבלי שהייתה לו יכולת

להשיבם. שירות המבחן התרשם כי הנאשם הוא אדם בודד, ללא דפוסים עברייניים, הנמצא במצוקה נפשית ופיזית, מתון ואינו אימפולסיבי בתגובותיו ומביע חרטה כנה ורצון לשינוי. עוד התרשם שירות המבחן כי העבירה שביצע חריגה לאורחות חיו. לאור מצוקתו, וללא התערבות טיפולית מתאימה העריך שירות המבחן שקיים סיכון להידרדרות נוספת במצבו, והמליץ לדחות את הדיון בארבעה חודשים על מנת לשלב את הנאשם בטיפול.

חרף התנגדות המאשימה, הדיון נדחה על מנת לאפשר לנאשם להשתלב בטיפול.

4. תסקיר משלים שהוגש ביום 19.9.17 מלמד, כי במהלך תקופת הדחייה דיווח הנאשם על השתלבותו בטיפול פסיכיאטרי, על שיפור במצבו הנפשי ובהתאם גם ביכולותיו התפקודיות. שירות המבחן העריך, כי הנאשם יתקשה לעמוד בעונש של מאסר בעבודות שירות וכי עונש כזה יפגע באיזון הראשוני שהושג בהליך הטיפול. שירות המבחן לא המליץ על ביטול הרשעתו של הנאשם והמליץ לגזור עליו 180 שעות שירות לתועלת הציבור, מאסר על תנאי, חתימה על התחייבות וצו מבחן למשך שנה.

5. הדיון נדחה פעם נוספת על מנת לאפשר לנאשם להעמיק בהליך הטיפולי שבו החל. ביום 1.2.18 הוגש תסקיר משלים נוסף, המלמד כי בחודשים שחלפו הנאשם שיתף פעולה באופן מלא בטיפול התרופתי ובמעקב הפסיכיאטרי והדבר הוביל לשיפור בתפקודו הכללי. הנאשם נתרם מההליך הטיפולי והביע נכונות להמשיך בו. שירות המבחן חזר על המלצתו העונשית.

6. חוות דעת הממונה על עבודות השירות מיום 7.2.18 מלמדת כי הנאשם כשיר לרצות עונש זה.

7. ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש ההולם הנע בין שמונה לשמונה-עשר חודשי מאסר בפועל וביקשה למקם את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של המתחם ולגזור עליו מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי וקנס. ב"כ המאשימה הדגישה את הערכים המוגנים העומדים בבסיס העבירה, את הימשכותם של המעשים ואת העובדה כי סכום הגניבה לא הושב עד היום.

ב"כ הנאשם הודיע כי אינו עותר לביטול הרשעתו של הנאשם וביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, תוך שהדגיש את חלוף הזמן הניכר מיום ביצוע העבירה ועד להגשת כתב האישום, את מצבו הנפשי של הנאשם, את העובדה כי הנאשם לא הסתבך בעבירות נוספות, את הנסיבות שברקע לביצוע העבירה ואת תוצאות הסתבכותו של הנאשם עם השוק האפור. הוצגו מסמכים המעידים על מצבו הרפואי של הנאשם, מהם עלה כי הנאשם סובל מבעיות נפשיות ובעל 100 אחוזי נכות מהביטוח הלאומי וכן הוצג ריכוז חובותיו של הנאשם, המלמד כי הנאשם הוא פושט רגל.

כל אחד מהצדדים תמך עמדתו בפסיקה.

8. הנאשם בדברו האחרון, הביע צער, חרטה ובושה על מעשיו, הסביר את הרקע לביצועם ותיאר כי היה נתון תחת איומים קשים. הנאשם הוסיף ותיאר כיצד הדרדר מצבו הנפשי בעקבות העבירה וההליך הפלילי המתנהל נגדו, ואת הטיפול שמקבל כיום.

מתחם העונש ההולם

9. המעשים שביצע הנאשם פגעו פגיעה קשה בקניינו של המוסד האקדמי שבו הועסק הנאשם וכן ביחסי האמון בינו לבין מעסיקיו, שהם הבסיס ההכרחי הנחוץ לצורך קיום יחסי עבודה תקינים. למעשים מסוג זה השלכות רוחב בעלות אופי כלכלי, שכן הם מאריכים ומעמיקים את תהליכי גיוס עובדים, ולשם כך נדרשת השקעה כספית נוספת שאינה מבוטלת.

בשל הפגיעה בערכים מוגנים אלה נקבע כי במקרים דומים על ענישה לכלול רכיב של מאסר:

"דעתנו היא כי לא ניתן בעבירה מסוג זה להסתפק בענישה שאינה כוללת רכיב של מאסר. הטלת מאסר- היא האמירה הנורמטיבית ואמירה זו מן הראוי שתאמר... העבירה של גניבה ממעסיק היא עבירה קשה, הן בשל ההיבט הרכושי הגלום בה והן בשל המעילה באמון. קל יותר להתגונן כנגד גנבים מבחוץ, קשה להתגונן כאשר הגנב מצוי בביתך שלך." (ע"פ (תל- אביב) 20466-10-14 אילטוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 25.2.15).

10. הגניבה שביצע הנאשם היא גניבה פשוטה ולא מתוחכמת, שבוצעה על ידי מי שהופקדו בידיו כספים והמחאות על מנת שיעבירם ליעדם. עם זאת, והגם שמדובר במעשים שקל, יחסית, לגלותם, אף אם לא באופן מידי, מדובר בעבירה שנמשכה על פני פרק זמן לא מבוטל של מספר חודשים, תוך שהנאשם חוזר על מעשיו שוב ושוב. נסיבות אלה אינן מאפשרות לסווג את העבירה כ"מעידה חד פעמית".

11. סכומי הכסף שגנב הנאשם הם גבוהים מאד, ונאמדים בעשרות רבות של אלפי שקלים. הסכום שנגנב לא הושב עד היום.

12. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בגין עבירות גניבה ממעביד מלמדת כי במקרים דומים נגזרו, ככלל, עונשים הכוללים רכיב מרכזי של מאסר בפועל. ראו למשל רע"פ 1960/15 **ברונקס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 24.3.15); רע"פ 8529/12 **עקל נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 18.12.12); רע"פ 5540/15 **גאווי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 24.08.15); רע"פ 3153/10 **שבתשוילי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 29.4.10); רע"פ 2709/10 **אבו עייש נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 13.4.10).

עיינתי בפסיקה שהציג ב"כ הנאשם, בה נגזרו עונשי שירות לתועלת הציבור על נאשמים שהורשעו בגניבה ממעבידם, ואולם פסיקה זו אינה הולמת את נסיבות המקרה דנן, שכן מתייחסת למקרים שבהם הכספים או הטובין שנגנבו הושבו למעסיקים באופן מלא או כמעט מלא, וחלקה של הפסיקה מתייחס למקרים בהם הסכומים שנגנבו היו נמוכים מאלה שגנב הנאשם.

13. לנוכח האמור לעיל, בשים לב להיקף הגניבה ולעובדה שהכסף שנגנב לא הושב, אני סבורה כי מתחם העונש ההולם מתחיל ומסתיים בעונש מאסר מאחורי סורג ובריח, ואקבע כי המתחם מתחיל בשמונה חודשי

מאסר בפועל ומגיע עד שמונה- עשר חודשי מאסר בפועל, ולצד רכיבי עונש נלווים של מאסר מותנה, קנס ופיצוי לקורבנות העבירה.

בעבירות מן הסוג שביצע הנאשם, יש חשיבות בהטלת רכיב עונשי בעל היבט כלכלי, שכן יש ברכיב זה כדי להדגיש את חוסר הכדאיות שבביצוע העבירות.

העונש המתאים לנאשם

14. הנאשם בן 51 ובעברו הרשעה קודמת אחת בעבירת אלימות שביצע בשנת 2009.

15. הנאשם הודה במעשיו בשלב מוקדם יחסית של ההליך המשפטי. לצד החיסכון בזמן השיפוטי שהביאה עמה ההודאה, יש בה משום נטילת אחריות על המעשים, והנאשם אף הביע חרטה ובושה עליהם. מתוך תסקיר המבחן וכן מדבריו לפני ניכר, כי הנאשם הבין את חומרת מעשיו והשלכותיהם ובכך יש כדי להקטין את הסיכון להישנותם.

16. המניע לביצוע העבירה על ידי הנאשם היה הסתבכותו עם השוק האפור עקב התנהלות כלכלית כושלת. לא סברתי כי מניע זה, ואף לא התנהלות הגורמים העבריינים כלפי הנאשם יש בהם כדי להוות נסיבות המצדיקות הקלה בעונש, מקום שהנאשם שהוא אדם בוגר וכשיר, הביא בהתנהלותו שלו לקריסתו הכלכלית.

17. תוך כדי ההליך המשפטי הנאשם שולב, בהמלצת ובעידוד שירות המבחן, בטיפול פסיכיאטרי, ומאדם דכאוני הסובל גם מבעיות בריאות נותר ספון בביתו, החל אט אט לחזור לתפקוד ומצבו הנפשי השתפר. אין מדובר בהליך שיקום שאליו מתייחס הפרק העוסק בדרכי ענישה בחוק העונשין, שכן הנאשם לא ביצע את העבירות על רקע מצבו הנפשי הירוד, אלא שמצבו הנפשי הידרדר לאחר ובעקבות ביצוע העבירות. עם זאת, מצבו הנפשי הירוד של הנאשם, כמו גם הירתמותו להליך שנועד לשנות לטובה את המצב, מצדיקות הקלה עמו, שביטוייה יבוא בתוך מתחם העונש ההולם ולא בחריגה ממנו.

18. על אף האמור, מצאתי כי קיים שיקול אחר המצדיק חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם,

כפי שיפורט להלן;

הנאשם ביצע את העבירה לאורך מספר חודשים בראשית שנת 2011. כתב האישום בעניינו של הנאשם הוגש בשלהי שנת 2015, בחלוף כארבע וחצי שנים ממועד השלמת העבירה. המאשימה לא הציגה הסבר כלשהו, וממילא לא הסבר שיש בו כדי להניח את הדעת, לשיהוי הניכר בהגשת כתב האישום. מתוך דברי הנאשם בבית המשפט ולפני שירות המבחן ניתן להבין את המתח הרב בו היה נתון הנאשם עקב היות התיק תלוי ועומד נגדו ללא החלטה. התנהלות זו היה בה כדי לתרום תרומה בלתי מבוטלת להידרדרות במצבו הנפשי של הנאשם,

אשר התיק הפלילי החמור, על השלכותיו האפשריות המובנות לכל, נותר במשך שנים ארוכות תלוי כחרב המתהפכת מעל לראשו ללא החלטה. מדובר בעינוי דין שיש בו כדי להקים הגנה מן הצדק, והסעד הראוי בגינה הוא חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם (לסעדים האפשריים בעקבות קבלת טענה של הגנה מן הצדק ראו ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ' (פ"ד נב(6) 776, בעמ' 808)).

19. עניינו של הנאשם מצדיק, אם כן, חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם, ברם על החריגה להיות מדודה, על מנת שלא ייפגעו יתר שיקולי הענישה. על כן לא ניתן לקבל את המלצת שירות המבחן ולהימנע מלגזור על הנאשם עונש מאסר בעבודות שירות.

20. לנוכח האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 26.3.18.

א. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום שלא יעבור עבירה בה הורשע או עבירה לפי אחד הסעיפים הבאים: 420, 418, 415, 384 לחוק העונשין התשל"ז-1977.

ב. פיצוי למוסד המעסיק בסך 20,000 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.10.18.

ג. צו מבחן למשך שנה מהיום.

21. המאשימה תעביר למזכירות בית המשפט עד ליום 4.3.18 את פרטי המוסד לצורך תשלום הפיצוי.

22. הוסברה לנאשם חובתו לשתף פעולה עם צו המבחן וההשלכות האפשריות של אי שיתוף פעולה כאמור.

23. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

24. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ג אדר תשע"ח, 28 פברואר 2018, בנוכחות הצדדים.

עמוד 5

